

מתיקות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של קדוש ה', מרן
הרבי הקדוש רבי אהרן מבעלזא
זצוק"ל, בנו של מרן הרבי הקדוש רבי
יששכר דוב מבעלזא זצוק"ל, נלב"ע
ביום כ"א אב (תשי"ז)

סיפר ה' כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מבאיאן: זקני הרבי הקדוש רבי מרדכי שלמה
מבאיאן זצוק"ל, ביקר ארבעה פעמים בארץ
ישראל, בשנות תש"ט, תשי"ג, תשי"ח,
תש"כ. בשני הביקורים הראשונים היה עדיין
רבינו הקדוש מבעלזא בחיים, וכשזקני היה
בתל אביב, הלך לבקר אצל רבינו מבעלזא.

אחרי הביקור הראשון בשנת תש"ט,
כאשר חזר זקני מבאיאן לבית אכסנייתו,
נענה רבינו מבעלזא ואמר: 'מאז המלחמה
הנוראה לא היה לי עדיין שעה רגועה, כמו
השעה הזאת כשישבת עם הרבי מבאיאן'.

בפעם השנייה בשנת תשי"ג, אחרי שזקני
מבאיאן הגיע לבקר שוב את רבינו מבעלזא,
החזיר לו רבינו מבעלזא ביקור גומלין,
בבית אכסנייתו, בביתו של הרב החסיד
רבי אברהם יוסף מינצ' ז"ל. הביקור היה
בשעות הערב, זה נמשך למעלה מחצי
שעה. בתוך הדברים נענה רבינו מבעלזא
במפתיע ואמר לזקני מבאיאן, "אספר לכם
דבר שלא סיפרתי לאף אחד עד עכשיו", וכך
סיפר בקדשו:

בתקופת המלחמה, כאשר ברחתי לעבר
בדאפסט מאימת הרשע, היינו שרויים
בסכנה גדולה במשך כל זמן הבריחה, ובכל
זאת ביקשתי פעם באמצע הדרך לעצור
את הנסיעה. המלווים שהיו איתי וידעו
גודל הסכנה האיומה בכל רגע, היו בטוחים
שאני צריך להתעסק באיזה דבר נחוץ מאד
ולכן ביקשתי לעצור, וממילא הם תמחו
מאד כשראו שבסך הכל יצאתי מהרכב,
והתיישבתי על אבן אחת משך כעשר דקות,
ומיד לאחר מכן חזרתי לרכב והמשיכו
בנסיעה. היה למלווים קושיא גדולה עלי, למה
עשיתי את זה בשעת סכנה כזאת.

מעולם עוד לא גיליתי לשום איש מה היה
באמת סיבת הדבר, אך לכם - הרבי מבאיאן,
אני יגלה סוד הדבר. התיישבתי בדעתי בעת
הבריחה, מה כבר יכול היצר לרצות ממני אפילו
בעת צרה כזאת, רק דבר אחד, להכניס אותי
לבהלה, ולקחת ממני את ה"ישוב הדעת". ואמרת
בלבי: "זה לא", בשום אופן לא אסכים לזה, ולכן
הוריתי לעצור את הנסיעה, ויצאתי מן הרכב
והתיישבתי בפרק זמן, כדי להיגע מהבהלה,
להגיע שוב ל"ישוב הדעת". זה היה כל הסיבה בזה -
סיים רבינו מבעלזא בסיפורו לזקני מבאיאן.

טוב עין הוא יבורך, ישר כח למכון אור הצפון על
שליחת הדברים

גילוי מפתיע כעין תשובה מן השמים תוך כדי עיון בספר

עד כמה צריכים להיזהר בכבוד תלמידי חכמים

כך סיפר מרן הגאון הגדול מגדולי מומתיקי התורה רבי יצחק
זילברשטיין שליט"א: מעשה בתלמיד חכם אחד, שבמשך כמה שנים
זכה לקרב רבים מאחינו בני ישראל לשמירת התורה והמצוות. הוא
היה מוגיע למושב, ומעורר את בני הנוער לתשובה וללימוד התורה,
ומקים להם בית מדרש, ועד מהרה התמלאו כותלי בית המדרש עם
נערים רבים שהתחילו ללמוד בהתמדה, ושותים בצמא את דבריו
ושיעוריו שהיה מוסר להם. ברגע שראה שהנערים במושב זה כבר
התרגלו מאליהם בלימוד התורה, הוא פנה לעוד מושב, וגם שם
חולל את המהפכה המבורכת הזאת, וכך בעוד
מושב ועוד מושב.

ביום מן הימים הגיע למושב נוסף, וכדרכו בקודש
התחיל גם שם לקרב את בני הנוער לתשובה
וללימוד התורה. אמנם הוא נכח לראות, שמשום
מה במושב זה הוא לא מצליח בשום אופן. כל
הניסיונות שעשה, כל המאמצים שהשקיע, העלו
חרס בידו, אחרי פעילות של שנתיים רצופות,
הגיעו לשיעור שני משתתפים בלבד...

התלמיד חכם הסתובב נבוך במחשבותיו, ולא
ידע מה להחליט. מצד אחד כבר הגיע הזמן
לעזוב את המושב הזה, וללכת לשאר מושבים,
אשר שם בודאי ימשיך בס"ד להצליח לעורר
את בני הנוער ללימוד התורה, וחבל על כל יום
שעובר. אך מצד שני היה קשה לו מאד לעזוב
את המושב הזה בלי שום תוצאות בשטח, אחרי
השקעה אדירה במשך שנתיים.

כך עבר עליו עוד יום ועוד יום, ולא היה מסוגל להחליט כדת מה
לעשות. ביום אחד הוא פתח לתומו את הספר 'ברכי נפשי' שחיבר
רבינו שליט"א, ופתאום הוא כמעט התחיל לקפוץ משמחה ומרוב
תדהמה. הספר נפתח לו ממש בדיוק בסיפור כעין זה, וכך מסופר
שם:

אברך מיישבת לייקוד נשלח לכהן כרב בעיר פלונית, אשר יש בה
קהילה יהודית גדולה. האברך החליט להשקיע מאמצים כבירים
על מנת להרבות שם תורה ויראת שמים, ולהקים שם מוסדות
תורה, כוללים ישיבות ותלמודי תורה. אמנם המציאות בשטח
הייתה שונה. עובר עוד חודש, עוד חודש, עוד שנה, ועוד שנה,
והעניינים אינם מתחילים לזוז. אפילו את התלמוד תורה שכל כך
רצה לייסד, הוא אינו מצליח להקים, וישיבה, מאן דבר שמיא,
וכך כל שאר מוסדות הקהילה שביקש להעמיד על מכונם, לא
קמו.

האברך הרגיש שיש איזה קטרוך על הקהילה, ולכן מעכבים אותו
מן השמים לעורר אותם לחיים רוחניים. אחרי חקירה קצרה שערך
אודות הקהילה, התברר לו, שלפני שנים רבות כיהן בקהילה זו רב
חשוב, שעשה ופעל רבות למען בני המקום. אמנם כמה חברים
בקהילה שנאו את הרב, ופעלו נגדו בצורה חמורה.

פעם הם הגדילו לעשות מעשה מזעזע ביותר. ביום הפורים הם
שיגרו לביתו משלוח מנות, וכאשר הרבנית פתחה את החבילה,
קפצו מתוכה לא עליו כמה עכברים שהוכנסו למשלוח מנות
בכוונה תחילה. הרבנית נבהלה מאוד, והתמוטטה ארצה. כשהרב

הרגיש שכבר באו מים עד נפש, החליט לעזוב מיידי את המקום
מתוך קפיצת גדולה על הקהילה. מאז ועד היום, כל רב המגיע
לקהילה הזאת, אינו מצליח להרים בה את קרן התורה והיהדות,
ואחרי תקופה קצרה עוזב אותה בפחי נפש.

אמנם אברך זה מיישבת לייקוד החליט שלא להתייאש, הוא פנה
למרן פוסק הדור הגאון הגדול רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל,
ושאל אותו כדת מה לעשות, באיזה דרך יכולים בני הקהילה לכפר
על החטא הנורא שנעשה נגד הרב. מרן הרב אלישיב זצוק"ל השיב,
שלמרות שאותם אנשים שפגעו ברב כבר אינם בין החיים, אך
בכל זאת כיון שיצא ביזיון נורא לתורה מהקהילה הזאת, לכן ראוי
שבני הקהילה יעלו לצינון של הרב, ויבקשו ממנו מחילה, ויקבלו
על עצמם לכבד מאוד תלמידי חכמים, ובזכות זה הם
יזכו שהתורה הקדושה תשוב ותפרח בקהילתם.

ואכן, בני הקהילה התאספו ועלו על ציונו של הרב,
וביקשו ממנו מחילה ברבים, ונשאו דברי מוסר
על קברו עד כמה צריכים להיזהר בכבוד תלמידי
חכמים. וראה זה פלא, מיד לאחר מכן, חל שינוי
מפתיע מאד בקהילה, אם בשנים עברו כמעט שלא
היה מניין מתפללים במקום, מאז בקשת המחילה
היה מניין גדול, ולאחר זמן נפתחו עוד מניינים. וכמו
כן נפתחו שיעורי תורה לכל הגילאים, וקול התורה
החל להישמע בבתי המדרשות בעיר.

את כל הסיפור הזה מוצא אותו תלמיד חכם בתוך
הספר 'ברכי נפשי', והוא לא יכול להאמין, וכי
מדובר כאן בנבואה, הרי ממש זימנו לו מן השמים
תשובה ועצה ודרך כדת מה לעשות, כדי להצליח
כאן במושב החדש שכבר שנתיים אינו רואה שום
סימן הצלחה. תוך כדי כך הוא נזכר, שאכן סיפרו
לו, שלפני שנים ביזו כאן נוראות את המרא דאתרא
שנפטר לפני שנים רבות, עד שגרמו לו לעזוב את המושב בבושת
ובבזיונות.

מיד עשה גם הוא ככל החזיון הזה, הוא אסף את בני המושב, ועלה
איתם לצינון של המרא דאתרא, וביקשו ממנו מחילה בשם כל
תושבי המקום. ואכן גם כאן, מיד לאחר בקשת המחילה, התחיל
התלמיד חכם לראות הצלחה גדולה במושב, הרבה בני נוער
התחילו להגיע לשיעוריו, ועד מהרה התקבץ ספסלי הבית מדרש,
וכל המושב השתנה מן הקצה אל הקצה.

הגמרא בדף היומי שלנו (חולין צה:), "שמואל דיק בַּסְפָּרָא",
כשהיה ספק לשמואל כיצד לנהוג, היה פותח ספר תורה, וכפי
הפסוק שנפתח לו, כך היה נוהג. וכתב על זה מרן החתם סופר
זצוק"ל (ליקוטים תהלים קט), שפתיחת ספר במיוחד לצורך
כך, אין זה חידוש כל כך, כי זה כעין 'גורל'. רק עיקר החידוש
הוא, כאשר בלא שום כוונה הוא מוצא בתוך לימודו בשיעור
היומי או בפרשת השבוע, עצה והדרכה כיצד לנהוג בעניינים
שהוא מסתפק בהם, זהו כבר ממש כעין נבואה, והוא סימן
מובהק שהוא לומד תורה לשמה.

אף כאן - מסיים מרן הרב זילברשטיין שליט"א, כאשר
הזמינו מן השמים לאותו תלמיד חכם, למצוא בתוך
עיונו בספר, עצה מפורשת כיצד לנהוג, זהו סימן
שהתכוון בהרבצת התורה וקירוב רחוקים, לשם
שמים, ולכן זכה לזה.

ממש
כעין
נבואה

דברי אלקים חיים

מהוד כ"ק מרן אדמו"ר מדאראג שליט"א ברעוא דרעוין פרשת ואתחנן תשפ"ו

ולזה אמרו במדרש, **אמר לו הקב"ה למשה, כתבתי עליך שחכם אתה**, פירוש, שאתה שורש החכמה והדעת להשפיע חכמת התורה לישראל כדכתיב 'תורה צוה לנו משה' וגו', **ואתה רוצה להיכנס לארץ** בכדי לזכות שם לחכמה, והלא אינך צריך לזה, כי אתה יסוד הדעת והחכמה, וגם במדבר הארת את עיניהם של ישראל בחכמת התורה.

בדרך זה יאירו לנו גם דברי המדרש (דב"ר ז, י), **אמר לו הקב"ה למשה, אתה תופס את החבל בשני ראשים**, אם 'אעברה נא' יש כאן, 'סלח נא' אין כאן, אם 'סלח נא' יש כאן, 'אעברה נא' אין כאן. דהנה כשחטאו ישראל במדבר ביקש משה רחמים עליהם והקב"ה נענה לו ואמר לו 'סלחתי כדברך', והטעם הוא מפני שמשו רבינו היה משפיע חכמה ודעת בלב בני ישראל ועל ידי זה שבו בתשובה שלימה להישמר מן העבירות הבאים מרוח שטות וממילא נמשך להם מחילת עוונות.

ועל כן עתה כשביקש משה רבינו ע"ה להיכנס לארץ, בכדי לזכות שם לחכמה ולהמשיך בזה מחילת עוונות לישראל, **אמר לו הקב"ה, אתה תופס את החבל בשני ראשים, אם אעברה נא יש כאן**, שאתה סובר בדעתך שעדיין לא זכית לאור החכמה עד שתכנס לארץ, אם כן **סלח נא אין כאן**, איך היה בידך להמשיך סליחה לישראל במדבר. **ואם סלח נא יש כאן**, שנמחלו העוונות לישראל על ידי שהשפעת עליהם חכמת התורה, אם כן **אעברה נא אין כאן**, שהרי כבר יש בידך דעת וחכמת התורה ואינך צריך להיכנס לארץ.

מט"ו באב ואילך צריך להוסיף בתורה ועי"ז יוסיף חיים בימים הנוראים

בשבוע הבעל"ט יחול יום חמשה עשר באב, ומיום זה כבר מתחיל ההכנה לימים הנוראים, וכידוע מאמר הרה"ק מצאנו ז"ע, שמיום חמשה עשר באב מכינים בשמים את הספסלים והמקומות בהיכל המשפט לקראת יום הדין. הרי צדיקים אלו היו בעלי רוח הקודש וראו מה שנעשה למעלה, והם בקדושתם יכלו להעיד מה שראו בעיניהם שבימים זה מכינים כבר את ההיכל ליום הדין - **ס'איז אַ הַכֵּנָה צום יום הדין**.

ועל כן מיום חמשה עשר באב צריך להוסיף בלימוד התורה, וכדאיתא בגמרא (תענית לא.) על מאמר המשנה (שם כו.), **אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים**, ואמרו על זה בגמרא, מכאן ואילך דמוסיף יוסיף, ופירש רש"י, מחמשה עשר באב ואילך, **דמוסיף** לילות על הימים לעסוק בתורה **יוסיף** חיים על חיים. כי כאשר עוסקים בתורה זוכים לדעת, והוא התיקון לכל העוונות הבאים מרוח שטות, ולכן מיום חמשה עשר באב ואילך שהם ימי ההכנה לימים הנוראים, **מאן דמוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה** שע"ז זוכים לדעת, **יוסיף חיים על חיים**, כי ימחול כל עוונותיו ויצא זכאי בדין.

ובסה"ק קדושת לוי (שבת נחמו ד"ה חודש) כתב במעלת ימים האלו שמחמשה עשר באב ואילך, זה לשון קדשו: 'חודש אב, פירוש **אב** היינו תחלה עד חמשה עשר באב ארור, ומחמשה עשר באב היינו ברוך, זהו **א"ב** ארור ברוך'. עכ"ל.

הרי כי בימים אלו שמחמשה עשר באב ואילך צריך כבר להמשיך ברכה ושפע שנזכה בדין בימים הקדושים, **כי כבר מתחיל מעתה הזמן של הימים הנוראים, ועל כן הזמן גרמא בימים אלו להוסיף בעסק התורה, שמביא לדעת - היפך מרוח שטות ולכפרת עוונות**, והוא הכנה דרבה לקראת הימים הנוראים, שיושפע לנו כל השפעות טובות בבחינת 'ברוך'.

יעזור השי"ת שנוכל לעסוק ולהתעלות בתורה, ונזכה לחכמת התורה ולהשיג תורה הקדושה,

ושנזכה לערוך את הימים הגדולים האלו בהתרוממות, ובמצוות ובתפלה, שזה מכפר על העוונות, זהו הכנה גדולה לימים הנוראים, שנזכה כולנו לפעול כתיבה וחתימה טובה ושנה טובה ומבורכת.

בשבת קודש פרשת ואתחנן - שבת נחמו, זכית להיות אורח בשבת קודש מבוא ועד צאתו בחצר הקודש דאראג, לכבוד השמחה בחצר הקודש, שבת עליה לתורה של התחנן שיוגע בתורה יומם ולילה הרה"ג רבי אברהם שרגא שליט"א, בנו של המשפיע הרה"צ רבי אשר שליט"א, נכדו חביבו של הוד כ"ק מרן הרבי שליט"א, עב"ג בת הרה"צ רבי יוסף ארנסטר שליט"א, בנו של כ"ק רבה של מאור חיים ירושלים הרה"צ המפורסם רבי זאב ארנסטר שליט"א, חתנו של הרה"צ מגדולי מעתיקי השמועה רבי יחיאל מיכל שצדוביצקי שליט"א. שווה לבוא מקצה העולם כדי להיות שבת קודש בחצר הקודש. מצוה דברי אלוקים חיים מרבינו שליט"א בשעת רעוא דרעוין.

העוסק בתורה זוכה לחכמה - היפך מרוח שטות והוא תיקון לכל העוונות

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר וגו', אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן ההר הטוב הזה והלבנון (דברים ג, כג-כה).

נראה לרמז בהקדים מה שכתב בסה"ק בני יששכר, לבאר הענין שדווקא אהרן הכהן נבחר לשרת בקודש לכפר על בני ישראל, כי התיקון והכפרה לכל החטאים הוא על ידי חכמה ודעת, שהרי כל העבירות באים מרוח שטות וכאומרם ז"ל (סוטה ג.) אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, וא"כ כאשר באים לידי חכמה ודעת שהוא היפך מרוח שטות, על ידי כן נשמרים מן החטא וזוכים לכפרת עוונות ולתיקון כל העבירות.

והנה אהרן הכהן היה מקור הדעת להשפיע לבני ישראל חכמה ודעת, וכמו שאמר הכתוב 'כי שפתי כהן ישמרו דעת' וגו', וכיון שהיה משפיע דעה והשכל לכך דווקא הוא נבחר לכפר על בני ישראל, כי בכח הדעת שהוא היפך מרוח שטות, יבואו לידי תשובה שלימה ויזכו לתיקון וכפרה, עכ"ד.

ובזה יבואר הטעם שעל ידי עסק התורה זוכים לכפרת העוונות, וכמו שדרשו בספרי (האזינו ב') 'כשעירים עלי דשא' וגו', מה 'שעירים' מכפרים אף דברי תורה מכפרים. כי ידוע שהדרך להשיג חכמה ודעת הוא בכח עסק התורה הקדושה, וכמאמר חז"ל אין דעת אלא תורה, שכאשר האדם עוסק בתורה הרי הוא זוכה לדעת וחכמה ומסתלק ממנו הרוח שטות, כי התורה היא 'מחכימת פתי', וכיון שעל ידי עסק התורה באים לידי חכמה ודעת לכן הם מכפרים העוונות. דעיקר התיקון הוא, כאשר בא אדם לכלל דעת שזהו היפך מרוח שטות, ובוזה ישמר מן העבירה ויתקן מעשיו כאמור.

הביאור בפרשתינו

ויש לומר שזהו הטעם שביקש משה רבינו ע"ה להיכנס לארץ ישראל, כי ארץ ישראל הוא מקום החכמה, וכמו שאמרו בגמרא 'אירא דארץ ישראל מחכים', וכן אמרו, 'אין תורה כתורת ארץ ישראל', הרי שבארץ הקודש זוכים לחכמת התורה ואור הדעת יותר מבשאר מקומות. ולזה ביקש משה להיכנס לארץ, שמשם יהא בידו להשפיע חכמה ודעת בקרב בני ישראל, ובוזה יוכל להמשיך להם מחילה סליחה וכפרה, וכמו שנתבאר שעל ידי הדעת זוכים למחילה וכפרה. ובוזה יתפרש הכתוב שלפנינו, בהקדים לרמז באומרו **הארץ הטובה**, שבארץ ישראל זוכים לחכמת התורה, ועל דרך שאמרו 'אין טוב אלא תורה'. ומה שאמר **והלבנון** פירש רש"י, זה בית המקדש, וביאר בשפתי חכמים [עפ"י מה שדרשו ז"ל], שהוא 'מלבין' את האדם מן העבירות.

ולדרכינו יתפרש, **אעברה נא** משה רבינו ביקש לעבור ולהיכנס לארץ ישראל בכדי אשר **ואראה את הארץ הטובה** - אין טוב אלא תורה, כלומר ששם יזכה ביותר לחכמת התורה ויוכל להשפיע דעת וחכמה בלב בני ישראל, וממילא על ידי כן, **ההר הטוב הזה והלבנון**, שבזה יוכל להמשיך מחילה וכפרה 'להלבין' עוונותיהם של ישראל, כי כפי כמה שזוכים לחכמה ודעת, כך זוכים לתיקון וכפרת העוונות.

משה רבינו היה שורש הדעת והחכמה ובוזה המשיך מחילה לבני ישראל

אמנם האמת היא שמשו רבינו ע"ה היה בעצמו יסוד הדעת והחכמה והשפיע חכמת התורה לבני ישראל, וכמו שאמר הכתוב 'תורה צוה לנו משה' וגו', וכן אמרו חז"ל (שבת פט.) שאין התורה נקראת אלא על שמו של משה, כדכתיב 'זכרו תורת משה עבדי' וגו', ואם כן לא היה צריך להיכנס לארץ ישראל לזכות שם לאור החכמה והדעת, כי היה בעצמו יסוד הדעת, ואף בחוץ לארץ השפיע חכמת התורה לבני ישראל.

ישר כח למכון להוצאת ספרים שע"י מוסדות חסידי דאראג.